

Til HF

Dato:13.01.2019

Saksnr.:

Høringsinnspill Strategi2030

Institutt for arkeologi, konservering og historie har to innspill til HFs utkast:

- Samfunnskontakt og kunnskapsforvaltning kan formuleres enda sterkere. Universitetet har stor innflytelse (eller impact) på samfunnet rundt oss.
 - o Forslag til tekst som kan legges inn:
 - Første avsnitt, etter andre setning: «, og vise at UiOs kunnskapsproduksjon skjer i dialog med samfunnet»
 - Andre avsnitt, etter siste setning «ved å synliggjøre at UiO er en kilde til kvalitetssikret kunnskap»

- 4 avsnitt i innledningen kan oppfattes som kontroversielt av enkelte
 - o Forslag til tekst som kan legges inn:
 - «norsk og nordisk i en internasjonal kontekst»

Til:
HF FORSKNING Forskningsseksjonen

Dato: 13.02.2019
Saksnr.: 2018/14111 CAROLSTR

Høring - Innspill til UiO strategi 2030 - Innspill fra IFIKK

IFIKK takker for muligheten til å kommentere på HF's innspill til strategisk plan for UiO. Høringen er blitt gjort kjent for alle instituttets ansatte, og vi har mottatt fire skriftlige innspill (vedlagt), hvorav tre er fra enkeltpersoner, og ett fra faggruppe for klassisk.

Saken er også blitt diskutert i IFIKKs ledergruppe, som ønsker å komme med følgende innspill på vegne av instituttet:

- Det er et politisk ønske at universitetene bidrar til å utdanne arbeidstakere med tverrfaglig kompetanse, noe som også fremheves i Humaniorameldingen. UiOs finansieringsmodell kan imidlertid ha som utilsiktet konsekvens at institutter og fakulteter aktivt motarbeider en slik utvikling, f.eks. på grunn av den begrensede verdien av å tilby emner til andre enheters programmer. UiO bør legge til rette for at organisatoriske og finansielle strukturer ikke legger hindringer i veien for tverrfaglige grader og studietilbud. Det bør også reflekteres i strategien at læring ikke mister sin verdi dersom den ikke inngår som del i en komplett grad fra UiO.
- Ansvar for norsk språk bør tydeliggjøres, f.eks. ved at setningen: «UiO skal være den institusjonen som er fremst i å forvalte og utvikle kunnskap om norsk virkelighet og historie.» også refererer til norsk språk.
- UiOs ansvar for miljømessig ansvarlighet bør understrekes tydeligere, slik at universitetet også frontes som et bærekraftig universitet.
- UiOs nasjonale ansvar bør løftes høyere, f.eks. ved at ikke vendingen mot byen Oslo går på bekostning av universitetets rolle som nasjonal institusjon. Dette kan også tas inn når det gjelder internasjonalisering, der man kan understreke at UiO vil ta ansvar for den internasjonale arbeidsstokkens mulighet for språklæring og karriereutvikling, og arbeide for at internasjonalt ansatte også får en tilknytning til norsk offentlighet. I tillegg bør det være UiOs ambisjon at universitetets egne kandidater blir gode nok til å vinne frem i konkurransen om vitenskapelige stillinger.

- Innspillene om undervisning bør konkretiseres, f.eks. hva som ligger i «kollektivt ansvar for undervisning», og hva det vil si «å bygge en ny undervisningskultur».
- Under avsnittet *Samfunnsutfordringer og globale perspektiver* bør HFs spesielle ansvar for refleksjon rundt verdier tydeliggjøres. For at Norge skal lykkes som flerkulturelt samfunn trengs evne til kritisk refleksjon rundt verdier som tradisjonelt har stått sterkt i norsk kultur og forståelse av verdier som står sterkere i andre kulturer. Ved å fremme det humanistiske idealet om grunnleggende og fordomsfri forståelse av sine meningsmotstanders perspektiver, kan UiO bidra til at potensielt polariserende verdidebatter i samfunnet trekkes i en kunnskapsbasert og konstruktiv retning.
- En forutsetning for å nå mange av bærekraftmålene er at den internasjonale rettsorden ikke svekkes ytterligere. Ved å fremme kritisk refleksjon rundt det moralske verdigrunnlaget for dagens rettsorden, kan UiO bidra til en internasjonal debatt om hvordan denne rettsordenen kan forsvares og fornyes. Ettersom det er store muligheter for at Norge sitter i FNs Sikkerhetsråd i løpet av den tidsrommet strategien skal være virksom, er kompetanse og forskning på forholdet mellom jus, moral og makt spesielt relevant i denne perioden, og UiO burde posisjonere seg som en sentral aktør.

Vedlegg:

...

Innspill fra Reidar Maliks (filosofi)

Innspill fra Reidar Aasgaard

(idéhistorie) Innspill fra klassiske språk

Med hilsen

Beate Elvebakk

Instituttleder

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Saksbehandler:

Caroline Strutz Skei

+4722845073, c.s.skei@ifikk.uio.no

Strategisk plan for UiO – innspill fra klassiske språk

Vår påstand er at klassiske språk har, og lenge har hatt, en så svak stilling i Norge at det går ut over kvaliteten i studier, forskning og undervisning i skolen.

Begrunnelse: Studier i så forskjellige fag som engelsk, medisin, farmasi, romanske språk og historie ville dratt fordel av at studentene hadde en basiskompetanse i ett eller begge språk. Norske biologer flest lærer ikke å bøye et adjektiv så det samsvarer med et substantiv. I historie burde latinske kilder kunne tas inn i masterstudentens materiale. I Norge er det mulig å ta en mastergrad på et språklig emne i f.eks. spansk, eller å få doktorgradsstipend for å skrive om et språklig emne i fransk uten å ha noen kjennskap til latin. Det hjelper ikke å gjenta ordet kvalitet når UiO som universitet og Norge generelt ikke sikrer at det faglige grunnlaget er til stede.

Det er like uheldig at engelsklærere i skolen, og for den saks skyld norsklærere, ikke har kjennskap til fagfeltet internasjonale ord. Det er beregnet at 80 % av ordforrådet i engelsk kommer fra klassiske språk, særlig latin. Slik kompetanse vil lette innlæringen av ordforrådet betraktelig, ved at elevene lærer å se sammenhenger, mellom ord med samme rot, men forskjellig avledning, eller mellom samme grunnord med forskjellig prefiks.

Det er ikke nok å si at det er typisk norsk å være god, det er ikke nok å si at vi er ledende. Ledende bør også omfatte språk og kultur, og alle fag har faktisk et språkelement.

Saken har naturligvis også en økonomisk side, som kan virke negativt inn. Økonomiske insentiver (og det motsatte) virker selvsagt styrende. Så vidt Klassisk faggruppe vet, kommer beslutningen om å premiere hele grader fremfor enkeltemner fra regjeringshold. Vi anser det beklagelig at dette gjøres til et generelt tiltak, fremfor noe som gjøres til gjenstand for vurdering.

Helt konkret: Gitt situasjonen for klassiske språk i skolen, samtidig som vi mangler den britiske tradisjonen for å anse 'classics' for en god bakgrunn for nær sagt hvilken som helst stilling, ser vi ikke gode arbeidsmuligheter for *mange* kandidater med hele grader i klassiske språk. Dette sagt med beklagelse. Det vil, regner vi med, være en uønsket følge av regjeringens politikk om klassiske språk svekkes ytterligere i Norge. (UiT Norges arktiske universitet hadde inntil relativt nylig to stillinger i klassiske språk; de ble ikke erstattet ved avgang. Nordligste undervisningstilbud er nå ved NTNU og Trondheim katedralskole.)

På den annen side er det mange studenter som ser behovet for kompetanse i latin og/eller gresk i forbindelse med sitt valgte fordypningsfag. Dette behovet får de dekket ved å ta ett eller et antall emner i klassiske språk. De skaffer seg dermed en kompetanse som studenter fra mange andre land har fra skolen. Dette bør være viktig, ikke minst ut fra ambisjonen om at UiO skal være et ledende europeisk universitet.

Innspillet er behandlet på møte i Klassisk fagseksjon 6.02 d.å.

Kollektiv undervisning

"Undervisning skal være en kollektiv oppgave der kolleger innen samme fagfelt samarbeider tett om både utvikling av helhetlige studieløp, og om undervisning og veiledning." (s. 3)

Å dele ansvar for undervisning, og trekke nytte av hverandres kompetanse, er verdifullt, men jeg mener at dette er for sterkt formulert i retning av kollektivisering. Slik kollektivisering har ikke alltid gevinster, og innebærer potensielt negative sider.

(1) Kollektivisering kan stå i motsetning til ambisjonen om forskningsbasert undervisning (formulert i avsnittet under). Forskning i en god del disipliner er ikke kollektiv, men individuell og spisset. Risikoen er at de som driver med særegen forskning ikke kan få anledning til å undervise, siden den vanskelig lar seg dele. De som tilhører forskningsteam kan derimot få sin posisjon ytterligere styrket. I verste fall, kan kollektivisering av undervisning lede til uønsket kollektivisering av forskning.

(2) Kollektivisering kan begrense autonomi for allerede svake grupper. Kvinner, midlertidige ansatte, utlendinger, einstøinger, etc. kan svært lett få en underordnet stemme innad i en gruppe som i fellesskap bestemmer om undervisning og veiledning.

Jeg mener derfor at dette bør reformuleres ved å legge vekt på at vitenskapelige ansatte i størst mulig grad må få anledning til å *velge* å samarbeide om undervisning. "Skal" bør erstattes med "kan", "der det er mulig", eller lignende.

Forskningsbasert undervisning

"Et særpreg ved UiO er forskningsstyrken. Dette skal reflekteres i undervisningen som skal være forskningsnær slik at den løfter og motiverer studentene." (s. 3)

Dette er fint, men her bør det legges til en setning som sikrer underviseres eierskap og autonomi til den forskningsbaserte undervisningen. For eksempel:

- UiO skal legge til rette for at vitenskapelige ansatte i størst mulig grad får frihet til å legge opp sin undervisning slik at de kan dra nytte av sin forskning i klasserommet.

Studie- og arbeidsmiljø

”UiO er og skal være et stort og ledende breddeuniversitet preget av mangfold, og et møtested for mennesker fra alle deler av verden. Dette representerer en styrke og er en kilde til rikdom som skal reflekteres ved UiO som organisasjon, studiested og forskningsinstitusjon.” (s. 5)

Dette er fint, men mer kan legges til. HF holder på å gå gjennom en enorm internasjonalisering av staben, og jeg tror ikke vi er i nærheten av å være rustet til oppgaven.

- UiO skal arbeide for at lederposisjoner reflekterer mangfoldet blant ansatte, slik at ansatte med internasjonal bakgrunn inkluderes. Dette er essensielt både for å sørge for at alle har reelle muligheter til å arbeide på alle nivåer i organisasjonen, og for at UiO skal kunne trekke nytte av kunnskap og ”best practice” fra forsknings- og undervisningsinstitusjoner i andre land.

- UiO skal forplikte seg på å formidle all essensiell informasjon til ansatte på engelsk.

- UiO skal gi en god velkomst til nye ansatte med internasjonal bakgrunn og ta ansvar for å lære dem hvordan universitetet og den norske utdannelses- og forskningssektoren fungerer.

Examen Philosophicum

- Examen Philosophicum er en samlende og dannende opplevelse for hele universitetet som skal gi studentene et reflektert forhold til universitetsstudiene. UiO skal styrke og utvikle emnet.

Her kommer noen kommentarer fra min side. Det er mye viktig og godt i utkastet. Jeg har likevel her primært valgt å peke på enkelte punkter jeg ser som problematiske og andre som trenger mer fokus. For korthets skyld må jeg formulere meg nokså tabloid.

Kritikk av og justering i forhold til forrige strategiske plan (2020)

HFs utkast ser i det meste ut til å videreføre forrige rektorats planstrategier, uten noen tydelige justeringer eller alternative synspunkter. Det ville være ønskelig at vi også melder inn mer kritiske synspunkter. Hva vil vi ønske annerledes, også for universitetet som helhet?

Et nytt hovedpunkt i planen: «Et bærekraftig universitet»

«Et grensesprengende universitet» var et sentralt slagord i forrige tiårsperiode og gikk i stor grad på internasjonalisering. Men trenger slagordet å tas med i fortsettelsen? Det høres nå temmelig forslitt ut. Internasjonaliseringen har vært systematisk arbeidet med i forrige periode og er fremdeles klart integrert i de andre hovedpunktene i det nye strategiutkastet.

I dag er det andre perspektiver som har blitt synlige, og som haster enda mer: miljøutfordringene. Dette kommer for lite fram i utkastet. Jeg ville mye heller tenkt meg et hovedpunkt a la «Et bærekraftig universitet – i forskning, formidling og egen praksis». Dette må løftes fram som et hovedansvarsområde for oss som akademisk institusjon. Et fortsatt «grensesprengende» universitet blir fort, eller er allerede, et universitet i konflikt med hva som er globalt bærekraftig.

Siste avsnitt i utkastet er derfor bra (s. 6), men bør løftes atskillig mer fram og opp, og sammen med andre utsagn som framhever miljøperspektivet – og dem er det en god del av.

Mer balansert holdning til internasjonalisering

Utkastet legger mye vekt på at UiO rekrutterer stadig flere internasjonalt til både faste og rekrutterings-stillinger, og framhever dette som ensidig positivt. Det ville vært ønskelig at HF her spilte inn mer nyanserte synspunkter. Økningen fra utlandet skyldes bl.a. at jobbmulighetene internasjonalt for humanister har krympet. En god del rekrutter og ansatte synes også å bli svakt integrerte i norsk offentlighet, noe som på sikt fort kan svekke UiOs rolle i norsk offentlighet. Det ville kanskje være ønskelig at UiO bevisst gikk inn for tiltak som kan styrke potensialet for og kvaliteten på den nasjonale rekrutteringen, at flere av disse kan vinne fram i konkurransen.

Mer røkt av norsk språkkultur

Utkastet framhever behovet for solid språkkompetanse, bl.a. mht. flerspråklighet. Men det sies ikke noe om bruk av norsk og styrking av kompetanse på norsk. Gitt at HF både har et spesielt ansvar for det norskspråklige og også har en bred kontaktflate mot norsk

offentlighet, er dette overraskende. Ferdighet i norsk kommer ikke av seg selv. Her bør HF markere tydelig at norsk språkrøkt er viktig både ved UiO og i academia generelt – i fagspråkene, på nett, i fagmiljøene osv. Ivaretar ikke vi dette, er det ikke å regne med at de andre fakultetene gjør det. Og de fleste som utdannes ved UiO skal tross alt jobbe i det norske samfunnet. Engelsk ser ut til å gripe om seg på mange nivåer ved UiO, og norsk (bokmål) blir ofte andreprioritet, og nynorsk framstår dessverre som bortimot utfaset.

Tydeligere balansering av det lokale, det nasjonale og det internasjonale

Det nasjonale perspektivet på UiOs arbeid blir i noen tilfeller lite synlig. Helst bør man se nærmere på dette. Enkelte steder framheves Oslo og by-perspektivet uten at UiOs regionale og nasjonale rolle kommer tydelig nok fram. UiO har et langt større oppland enn Oslo og det urbane og rekrutterer trolig atskillig flere studenter fra andre områder enn fra Oslo. Noen steder i utkastet blir det nasjonale borte i ønsket om å få med det internasjonale. For eksempel kan man på side 4 gjerne føye til følgende (i kursiv): «Gjennom tverrfaglig, *nasjonalt* og internasjonalt samarbeid skal UiO ...». For øvrig er det flott at HF her framhever UiOs ansvar for norsk kulturarv og -forvaltning så tydelig.

Mer nøktern retorikk og språkføring

Utkastet uttrykker seg flere steder på måter der man fort lover en god del mer enn hva det er mulig å holde. Dette gjelder for eksempel på side 3, i underpunktet «Ny undervisningskultur» der UiO skal bygge en «ny undervisningskultur og sette ambisiøse mål ... alle studietilbud ...» osv. Hva en «ny» undervisningskultur er, virker her svært uklart. En mer nøktern, men mer realistisk formulering kan f.eks. være «UiO skal utvikle sin undervisningskultur videre, ha som mål å løfte kvaliteten på undervisningen og sikre at flest mulig studietilbud er på et høyt internasjonalt nivå» – dette vil trolig være ambisiøst nok.

Noen formuleringer kan også oppfattes som unødvendig, ev. uholdbar, selvpromotering. I samme underpunkt på s. 3: «de beste foreleserne». Hvem er det man her sammenlikner seg med? Det burde holde med «gode forelesere». Det samme gjelder «Et særpreg ved UiO er forskningsstyrken»: Sammenlikner man seg her i «særpreg» med andre norske universiteter? En bedre formulering kan være: «UiO har betydelig forskningsstyrke (ev. på mange områder)» osv.

Utkastet kan generelt også trenge språklig polering, særlig forenkling og innstramming. Det finnes mange eksempler på unødvendig «departementale» uttrykksmåter. Med en bedre språkføring kan det kanskje også fungere som inspirasjon for strategiplanen som helhet – det bør vises at utkastet kommer fra HF ...

Til tidsramme og logistikk

Brevet fra HF datert 30.01.2019 omtaler innspill som instituttene har kommet med til spørsmål om hva vi skal bevare og endre i ny strategi (spørsmål 3 og 4) – spørsmål som

er overgripende og derfor svært viktige for valg av framtidig strategi. Jeg har ikke oppfattet at vi som ansatte er blitt presentert for disse spørsmålene som fagmiljøer eller enkeltpersoner; men det er mulig at jeg ikke har fulgt godt nok med.

Det er også gitt en svært kort frist for å respondere på HF's utkast for instituttene og for oss ansatte. Dette gjør det ikke mulig å diskutere og forankre synspunkter i fagmiljøene og knapt også for oss som enkeltansatte å spille inn noe på dette trinnet. Selv om det vil være mulig i fortsettelsen, kjennes det som en for stresset start på en prosess som har å gjøre med så langsiktige prioriteringer.

Begge disse forholdene kan fort virke demotiverende for tiden og lysten til å bidra i utviklingsprosessen nå, og fra 2020 også for troen på og viljen til forpliktelse på planen. Jeg håper man vil gi seg og oss nok tid i fortsettelsen. Bedre å ha planen klar i 2020 enn å «måtte» ha den på plass i november 2019.

Til Det humanistiske fakultet

Dato: 19. februar 2019

Hørings svar Strategi 2030 fra ILOS

ILOS registrerer med tilfredshet at flere av instituttets innspill har funnet vei inn i HF's første utkast til innspill til Strategi 2030, om enn i avdempet form.

ILOS er klar over HF's innspill skal følge en gitt mal. Vi ønsker likevel å gjøre oppmerksom på at HF's utkast til innspill kan være vanskelig å lese fordi det savnes en klar stemme: Når snakker fakultet og når snakker UiO? Vi har diskutert denne uklarheten, uten å konkludere om hva som er i fakultetets beste strategiske interesse.

ILOS er usikker på hva som menes i de to avsnittene (side 1 og side 2) der det snakkes om «internasjonale perspektiver».

Avsnittet om klimakrisen side 2 er vellykket men kan knyttes tettere til innspilletts siste avsnitt (side 6).

Ordet «fracfall» kan utgå i avsnittet «Læringsuniversitetet: Status ved slutten av Strategi 2020-perioden», side 2.

ILOS mener at grunnen til at HF har et engelskspråklig ph.d.-program (side 2-3) primært er å ruste kandidatene våre til en internasjonal karriere.

Vi minner om at engelsk (omtalt midt på side 3) i Norge ikke lenger defineres som et fremmedspråk på linje med andre fremmedspråk.

Avsnittet om kontakten med skoleverket (nederst side 3) er meget bra.

ILOS foreslår at siste del av setningen sist i avsnittet «Innspill til strategi 2030: Samfunnskontakt og kunnskapsforvaltning» (side 4) endres fra «utviklingen i alle deler av verden» til «utviklingen globalt».

ILOS savner en mer eksplisitt omtale av viktigheten av et bra studiemiljø. ILOS beklager at vårt første Innspill til UiOs arbeid med strategi 2030 – «tiden er inne for at vi må legge til rette for at studentene kan inngå i mer forpliktende samarbeid med utdanningsstedet sitt» – ikke er med videre.

Med vennlig hilsen

Karen Gammelgaard
Instituttleder

Karina Kleiva
Administrativ leder

Til:

HF FORSKNING Forskningsseksjonen

Dato: 13.02.2019

Saksnr.: 2018/14111 MAALFRIH

Svar på høring - Innspill til UiO strategi 2030

Vi takker for at utkastet til HF's innspill til UiOs strategiske plan er sendt ut på høring til instituttene. Utkastet er sendt ut til alle ansatte på IMV og RITMO med frist for å komme med innspill innen 12. februar. Følgende innspill fokuserer på elementer ved HF's utkast til UiOs strategi 2030 som Institutt for musikkvitenskap mener bør fremheves og/eller presiseres i større grad. Innspillene er drøftet i IMVs ledergruppe den 13. februar.

1. "Ferdigheter for det 21. århundret" er en treffende betegnelse for mange av utdannings- og forskningsaktivitetene ved HF. Sentralt i denne sammenheng er kreativitet fra et mer kunstnerisk perspektiv, kreativitet som kobling mellom kunst og vitenskap, men også **kreativitet som verktøy for problemløsning**. Kreativitet og innovasjonsincentiver, samt premiering av ukonvensjonelle tanker og løsninger bør fremheves.

Utkastet nevner ferdigheter mer generelt, men uten å være presis. Skrive- og taleferdigheter, evne til god argumentasjon og retorikk, begrepsforståelse/avklaring og det å bygge et tolkningsfellesskap er eksempler som kan løftes fram. Diskurs om «hva er sannhet» i en kaotisk medie verden kan trekkes fram, samt evne til å «rydde» i kaotiske meningsutvekslinger og til å se og analysere sammenhenger og endringsprosesser i samfunnet.

Estetikk bør nevnes eksplisitt i utkastet. Estetikk er sentralt i flere fagfelt på HF, fra musikkvitenskap, til kunsthistorie, litteratur studier og media estetikk. Estetikk krever evne til å vurdere, bedømme, fordype, fortolke og forstå et mangfold av kunstnerisk uttrykk. Ferdighetene og kunnskapen knyttet til estetikk gir direkte innsikt i sosio-kulturelle- og historiske prosesser og utviklinger i samfunnet. Det bør også være fokus på å styrke kontakt og samarbeid mellom undervisnings- og forskningsaktiviteter og kunstneriske miljøer.

Hverken kunst eller musikk er nevnt i dokumentet og bør inkluderes: F.eks. s.1: kan endres til "i en stadig mer globalisert verden er kunnskap om historie, kunst, kultur og språk viktigere enn noen gang." s.2: "Dette skal UiO bidra til å løse gjennom sin kompetanse på språk, kultur, **estetikk**, kunst, musikk, historie, politikk og religion."

2. Teknologi er ikke nevnt i veldig stor grad i utkastet. Det er viktig å få frem at humanister må være involvert ikke bare når det gjelder (1) forståelse og analyse av teknologi, men også (2) utvikling av nye teknologier. **Teknologi utvikles av og for mennesker, og humanistene er de som forstår mennesker best.**

3. Etter- og videreutdanning

Vi etterlyser en strategi for støtte til- og oppfølging av etter- og videreutdannings aktiviteter, og spesielt MOOCs, UiO: Carpentry osv. UiO har begrenset med insentiver og belønning for å kunne satse på disse utdaningsformer, som kan knyttes til videreutdanning.

4. Tverrfaglighet (og faglighet) (under punktet arbeidsmiljøet)

Utvikle et universitetssystem som støtter opp under tverrfaglig satsninger i tillegg til faglige satsninger.

Vi etterlyser en helhetlig strategi for tverrfaglighet og tverrfaglighetsinsentiver, og premiering av tverr-institusjonell kontakt. Det er også behov for tilrettelegging av satsninger som går på tvers og som trenger ekstra støtte til forvaltning og arenaer/lokaler for samarbeid.

Med tverrfaglighet følger også en forpliktelse om «faglighet» (inkludert kunnskap, fordypning og dybdelæring). HF har mange småfag, og samfunnsbehov for spesialister på enkelte områder er godt dokumentert. Klart avgrensede fag bør profileres og står tydelig fram. «Myke» vitenskaper kan lett framstå som «bløte» og uhandgripelige.

5. Samarbeid med skoleverket. Mange av de største fagene i skolen er representert på HF, og HF utdanner mange skolelærere. Det bør være tettere og mer omfattende kontakt med skoleverket. HF er bør fortsette å være et arnested for nye ideer, som kan utvikles i samarbeid med skolen.

Med hilsen

Peter Edwards
instituttleder

Målfrid Hoaas
administrativ leder

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Saksbehandler:

Målfrid Hoaas

+4722844428, *malfrid.hoaas@imv.uio.no*

Høringsinnspill til HF's utkast til UiOs Strategi:2030

I det store og hele er faggruppe Sør-Asia positiv til utkastet som ble sirkulert fra HF's arbeidsgruppe. Vi finner mange momenter som støtter oppunder vår virksomhet og strategiske formuleringer som legger til rette for videreutvikling av dette arbeidet.

Vi har ett hovedinnspill til utkastet. Dokumentet innledes med en understreking av at UiO er og skal fortsette å være et breddeuniversitet hvor den frie grunnforskningen står i sentrum. Dette er svært positivt, men vi mener det ligger et forbedringspotensial i hvordan dette utgangspunktet følges opp gjennom resten av dokumentet. Så lenge man konkurrerer om de samme ressursene vil det økende fokuset på interne faglige prioriteringer, spissede satsninger og innhenting av ekstern finansiering trekke i retning av en nedprioritering av nettopp den bredden som kjennetegner UiO. Ved HF representeres denne bredden blant annet av mindre språkfag som Sanskrit og Hindi, hvorav førstnevnte er nedlagt og sistnevnte truet med nedleggelse.

For å motvirke denne tendensen kan man argumentere for at grunn- og breddeforskningen må sees som en *samfunnsmessig beredskap*, en form for kapital det er viktig å opprettholde også i perioder hvor den ikke gir umiddelbar avkastning (i form av «samfunnsnytte» eller antall avlagte studiepoeng).

Dette argumentet kan f.eks. plasseres i avsnitt 1 på side 2, under overskriften Samfunnsutfordringer og globale perspektiver:

For å kunne «ligge i forkant internasjonalt i forståelsen av sentrale utviklingstrekk i de store regionene i verden» må fakultetet opprettholde sin beredskap i form av ekspertise på språk, kultur, politikk og religion også i områder som faller utenfor dagens politiske prioriteringer. Dette krever at HF hegner om og viderefører det viktige vitenskapelige arbeidet som legges ned på felt som ikke er i offentlighetens søkelys eller faller inn under fakultetets prioriterte områder, også der dette innebærer å drifte såkalt ulønnsomme fag.

Som et annet og mindre moment stiller vi oss bak formuleringen om at fakultetet må arbeide videre med å bygge ned institusjonelle strukturer som vanskeliggjør tverrfaglig samarbeid. Samtidig er det avgjørende at slike prosesser forankres i universitetsdemokratiet og at man sikrer faggruppene deltakelse. Dette bør spesifiseres i innspillet.

Undervisningsledernes innspill til HF's utkast til strategi 2030

Oppsummering fra diskusjonen i møtet:

Generelt:

- Har utdanning fått nok plass? Bør det inn mer og lenger opp i innledningen?
- Burde vi svare ut stortingsmeldingene? F.eks. under Det handlekraftige universitet?
- Bør vi være mere offensive på kvalitetsparameterne? Humanistisk kunnskap er viktig, selv om kunnskapen er i form av en avbrutt utdanning eller som elementer i annen utdanning.
- Det kan legges til på s.3 under Ferdigheter for det 21. århundret: «kreativitet fra et mer kunstnerisk perspektiv, men også kreativitet som verktøy for problemløsning.»
- Humanistisk kompetanse blir stadig viktigere i en tid preget av falske nyheter, polarisering og et økende behov for kildekritikk
- Det er et utstrakt politisk ønske at universitetene bidrar til mer tverrfaglig kompetente arbeidstaker. Dette trekkes også spesielt fram i Humaniorameldingen. UiOs finansieringsmodell kan imidlertid ha som utilsiktet konsekvens at institutter og fakulteter aktivt motarbeider en slik utvikling, f.eks. på grunn av den begrensede verdien av å tilby emner til andre enheters programmer. UiO bør aktivt søke å legge til rette for at organisatoriske og finansielle strukturer ikke legger hindringer i veien for tverrfaglige grader og studietilbud.

Ferdigheter for det 21. århundre:

- Fint at avsnittet om ferdighetspunkter tar dannelsesbegrepet videre, og fyller det med konkret innhold. "Kritisk tenkning" kan være et begrep som ikke treffer så godt, men må med. Vi lever i en annen kunnskapsvirkelighet, og verdier er under press.
- Innarbeide kreativitet som verktøy for problemløsning
- Evne til å sette løsevne fakta i sammenheng kan kobles eksplisitt til demokratiutfordringer.
- Kan være lurt å nevne teknologi, før andre stjeler begrepet. Teknologi utvikles av og for mennesker, og HF forstår mennesker.
- Poenget med tolkningskompetanse kan styrkes
- "Etter- og videreutdanning": UiO har jo ingenting på plass for å støtte oppunder dette. Herunder faller MOOC, UiO:Carpentry, m.m. Det finnes ikke insentiver og belønning for å kunne satse på disse utdanningsformer, som kan knyttes til videreutdanning.
- Nytt forslag til skolepunktet: «UiO skal ha tett kontakt med skoleverket for å få et klart bilde av hvem fremtidige studenter er, og for å inngå i tett dialog med skolen om utviklingen innenfor ulike fagfelt. UiO skal bidra til fremtidens skole ved å videreutvikle en lektorutdanning som kombinerer universitetsfaglig tyngde med en realistisk forståelse av krav og utfordringer som møter lektorene i skolehverdagen.»

Ny undervisningskultur:

- Poenget med at undervisningen skal være forskningsnær så den løfter og motiverer studentene bør suppleres/utvides med ønske om å lære mer (kunnskapstørst)
- Avsnittet om skolen bærer preg av at vi skal fortelle skolen hva de skal gjøre, men vi trenger en ekte dialog. Vi må vite hva som skjer i skolen
- Hva betyr det at studenter og ansatte forsker sammen? Kan utdypes.
- UiO bør ha incentiver for å utvikle og drifte nye undervisningsformer, som MOOCer

Bredde og tverrfaglighet

- Så lenge vi måler kvalitet i tall vil små fag være utsatte. Det må kontres med samfunnsansvar og relevans
- Med tverrfaglighet følger også en forpliktelse om «faglighet».